

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: روانپزشکی در مامایی

شماره درس: 513311

نوع و تعداد واحد: نظری، 1 واحد

دروس پیش نیاز: روانشناسی عمومی، روانشناسی زن و خانواده

فراگیران (مقطع، رشته و ترم): کارشناسی مامایی ترم 3

نیمسال تحصیلی: اول 1404-1405

زمان کلاس: شنبه ها ساعت 14-16

مکان کلاس: دانشکده پرستاری و مامایی

استاد درس: سیما قزلباش

مسئول درس: سیما قزلباش

زمان حضور در دفتر کار: دوشنبه ساعت 15:30، اتاق 171 دانشکده پرستاری و مامایی

شماره تماس و ایمیل مسئول درس: 37927580

Email: ghezelbash@nm.mui.ac.ir

شرح درس:

بارداری و زایمان در طول حیات از جمله مراحل است که تأثیر عمیق بر زندگی فرد می گذارد. این درس به آشنایی با بهداشت و رشد روانی دوران کودکی، بلوغ، نوجوانی و مسائل مربوط به زندگی زناشویی پرداخته، با توصیف حالات روانی زنان در دوره بلوغ، ازدواج، دوران بارداری، زایمان و شیردهی به تشخیص اختلالات و بیماری های روانی این مراحل کمک خواهد کرد. لذا امکان پیشگیری و ارائه مراقبت های لازم مبتنی بر ویژگی های فرهنگی و مذهبی جامعه را برای ماما فراهم می نماید.

اهداف کلی:

آشنایی با تعریف، ماهیت و کاربرد های روانپزشکی، انواع اختلالات روانی شایع به ویژه در سنین باروری، تغییرات روانی در طول زندگی یک زن، رویکردهای متفاوت در نحوه برخورد با اختلالات روانی زنان و ارجاع آنها، آشنایی با

بهداشت و رشد روانی دوران کودکی، بلوغ، نوجوانی، جوانی و مسائل مربوط به زندگی زناشویی، شناخت حالات روانی زن در مقاطع مختلف زندگی (به ویژه جریان بلوغ، ازدواج، دوران بارداری، زایمان، شیردهی و نهایتاً "دوران یائسگی") و توان تشخیص به موقع اختلالات روانی در طی دوره های مختلف به منظور پیشگیری و انجام مراقبت ها و ارجاعات لازم.

اهداف رفتاری:

در پایان درس دانشجو قادر خواهد بود:

- مفاهیم بهداشت روان، اصول و اهداف آن را تعریف کند.
- اهمیت روانپزشکی در مامایی را به عنوان عاملی کلیدی در تعهد به ایمنی و بهزیستی مادر و نوزاد، تبیین کند.
- چهارچوب محرمانگی اطلاعات را در مواجهه با مسائل حساس روانی-جنسی مراجعین تعریف کند و در برخورد با مراجعین به کار گیرد.
- علل و عوامل مؤثر در ایجاد اختلالات روانی را توضیح دهد.
- انواع پیشگیری اولیه، ثانویه، ثالثیه در سلامت روانی در جامعه را توضیح داده و نقش رهبری ماما در برنامه ریزی برای پیشگیری اولیه (مانند آموزش در مدارس) را تشریح کند.
- مدیریت منابع حمایتی موجود در جامعه (مانند کلینیک ها، خطوط بحران، گروه های خودیاری) را بشناسد و به مراجعین نیازمند معرفی نماید.
- استراتژی های ارتباط با خانواده را برای جلب حمایت از مددجوی مبتلا به اختلالات پس از زایمان یا سوگ بیان کند و در مواجهه با بیمار آنها را به کار گیرد.
- مسئولیت های قانونی خود در مواجهه با مراجعین دچار خشونت های جنسی یا افکار خودکشی و اقدام صحیح بالینی مرتبط با آنها را بشناسد.
- تغییرات روانی دوران بارداری و علل آن را شرح دهد.
- طبقه بندی اختلالات روانی را توضیح دهد.
- مسائل روانی پس از زایمان (غم بعد از زایمان،) را توضیح دهد.
- اختلالات خلقی افسردگی (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های مربوطه) را توضیح داده و اقدامات مناسب در برخورد با این مددجویان را به کار گیرد.
- اختلالات اضطرابی (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های مربوطه) را توضیح داده و اقدامات مناسب در برخورد با این مددجویان را به کار گیرد.
- اختلالات کنشی جنسی با تأکید بر خشونت های جنسی و همچنین پارافیلیا (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های مربوطه) را توضیح داده و اقدامات مناسب در برخورد با این مددجویان را به کار گیرد.
- اختلالات سایکوتیک به ویژه اسکیزوفرنیا (تعریف، اتیولوژی، انواع، علائم، درمان و مراقبت های مربوطه) را توضیح داده و اقدامات مناسب در برخورد با این مددجویان را به کار گیرد.
- واکنش های روانی پس از سقط را بیان نماید و اقدامات مناسب در برخورد با این مددجویان را به کار گیرد.
- واکنش های روانی پس از سوگ را بیان نماید و اقدامات مناسب در برخورد با این مددجویان را به کار گیرد.
- عواقب روانی ناشی از ناباروری را توضیح دهد و اقدامات مناسب در برخورد با این مددجویان را به کار گیرد.
- شیوه های تسهیل کننده در برقراری ارتباط درمانی با بیماران را تبیین نماید.
- افکار و عقاید خود در خصوص مباحث سلامت روان را بیان نماید.
- نسبت به مسائل اخلاقی مرتبط با مراجعین به واحدهای مامایی حساسیت نشان دهد.

- خود را به رعایت اصول اخلاقی در مراقبت از بیمار و برخورد با سایر دانشجویان و اعضای تیم سلامت متعهد بداند.
- برای تفاوت‌های فرهنگی بیماران احترام قائل شود.
- در مواجهه با چالش‌های اخلاقی در شرایط واقعی در واحدهای مامایی مهارت تصمیم‌گیری اخلاقی را نشان دهد.
- در برخورد با بیماران دچار اختلالات روانپزشکی و خانواده آنها رفتار حرفه‌ای داشته باشد.
- با استفاده از تکنیک‌های ارتباط درمانی نظیر گوش کردن فعال با بیماران دچار اختلالات روانپزشکی ارتباط مؤثر برقرار کند.
- با استفاده از شیوه‌های کنترل اضطراب قادر به تخفیف اضطراب بیماران مراجعه‌کننده بستری باشد.
- قادر باشد تعارضات بین‌فردی در محیط درمانی را مدیریت کند.

روش تدریس:

سخنرانی، پیش‌سازمان‌دهنده، پرسش و پاسخ کلاسی، بحث گروهی

ابزار مورد نیاز تدریس:

وایت‌برد، اسلاید، اینترنت

وظایف فراگیران:

- حضور به موقع و فعال و بدون غیبت در کلاس درس (در صورت غیبت طبق مقررات آموزشی عمل خواهد شد)
- مطالعه موضوعات قبل از شرکت در کلاس بر اساس اهداف رفتاری از منابع جدید در دسترس
- شرکت فعال در مباحث جلسات

قوانین و مقررات کلاس:

- غیبت مجاز بیش از 4/17 در مجموع ساعات، نمره درس صفر محسوب خواهد شد.
- تشخیص موجه بودن غیبت در جلسات درس و آزمون میان‌ترم و پایان دوره بر عهده معاونت محترم آموزشی دانشکده است.
- حضور دانشجو در کلاس درس، قبل از حضور استاد و عدم ترک کلاس تا پایان وقت آن ضرورت داشته، در غیر این صورت غیبت محسوب خواهد شد.
- خاموش نمودن تلفن همراه در کلاس درس برای کلیه دانشجویان الزامی است.
- آیین‌نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان طبق شیوه‌نامه اجرایی موجود در سایت دانشکده پرستاری و مامایی از قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی آیین‌نامه پوشش حرفه‌ای مراعات شود.

○ در صورت غیبت در جلسه امتحان پایان ترم، طبق آئین نامه مربوطه عمل خواهد شد (طبق ماده 14 غیبت غیرموجه به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس خواهد بود و غیبت موجه در امتحان، موجب حذف آن درس خواهد شد).

○ حداکثر 3 روز پس از اعلام نمره در سایت دانشجو می تواند اعتراض خود را نسبت به نمره اعلام کند.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	عنوان مورد ارزشیابی	نمره
1	شرکت و حضور فعال در کلاس ها	2
2	شرکت در مباحث کلاسی	1
4	آزمون پایان ترم	17

منابع اصلی درس و محتواهای ضروری یادگیری:

1. جنتی یدالله، خاکی نسرين. روانپزشکی در مامایی، تهران، نشر جامعه نگر، 1401 .
2. کوشان سعید، اصول روانپزشکی در مامایی. تهران: انتشارات اندیشه رفیع، 1400.
3. کوشان و واقعی، روانپرستاری بیماری های روانپزشکی 2. تهران: انتشارات انتظار، 1402.

منابع و محتواهای مفید برای یادگیری بهتر:

کاترین، فورتیناش، هولودی وورت پاتریشیا. اختلالات روانی و مراقبتهای پرستاری. ترجمه اعضای هیات علمی گروه روانپرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، انتشارات کنکاش، 1383 .

جدول زمان بندی کلاس

شماره درس: 513311

عنوان درس: روانپزشکی در مامایی

نیمسال تحصیلی و سال: اول 1404-1405

فراگیران: دانشجویان مامایی ترم 3

زمان و مکان برگزاری کلاس: شنبه هاساعت 14-16 / دانشکده پرستاری و مامایی

استاد درس: سیما قزلباش

تاریخ آزمون پایان ترم: طبق تقویم آموزشی

لینک کلاس های آنلاین:

<https://meet.mui.ac.ir/rhx44xnvxzqm/>

ردیف	ساعت کلاس 14-16	عنوان جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از کلاس	مدرس	تاریخ جلسات	
1	1404/06/29	آشنایی با شناسنامه درس، تعاریف، اصول بهداشت روانی، علل و عوامل مؤثر در ایجاد اختلالات روانی، طبقه بندی اختلالات روانی	مطالعه، شرکت در مباحث کلاسی و پرسش و پاسخ	قزلباش		
2	1404/07/05	انواع پیشگیری، نقش خانواده و اجتماع در بهداشت روانی دوره های رشد و تکامل	"	"		
3	1404/07/12	علامت شناسی در بیماری های روانی	"	"		
4	1404/07/19	بهداشت روانی دوران بارداری (سه ماهه اول، دوم و سوم)	"	"		
5	1404/07/26	اختلالات روانی جنسی و عوامل مرتبط با آن	"	"		
6	1404/08/03	مسائل روانی پس از زایمان (غم بعد از زایمان، اختلالات افسردگی)	"	"		
7	1404/08/10	مسائل روانی پس از زایمان (اختلالات دو قطبی)	"	"		
8	1404/08/17	مسائل روانی پس از زایمان (اختلالات اسکیزوفرنی)	"	"		